

עונה
30
2013
2014

על הגובה

הקאמרטת הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

הקאמרטע הישראלית ירושלים
 המייסד והמנהל המוסיקלי: **אבנר בירון**
 יועץ: **יוסף ברדנשוילי**

חברי התזמורת						
קין יער אלון ראובן*	אבוב מוקי זוהר* אורי מירז	קונטרבאס דמיטרי רונצוויג* גנאדי ליטבין	צ'לו צבי אורליאנסקי* יפים איזנשטד* מרינה כץ*	ויולה מיכאל פלסקוב* דורון אלפרין בוריס רימר אנדריי שפליניקוב	כינור שני אטיין מנרי* אדוארד רזניק* זינה לוין קרן ליפקר מיכאל קונצביץ'	כינור ראשון מתן דגן* נטלי שר* כרמלה ליימן** מיכאל בויאנר פאבל גלגוב רומן יוסופוב סופיה קירסנובה
	בסון מאוריצייו פאז* קריסטיאנס גריגס	חליל אסתי רופא*	אלכסנדר סיגלניקוב**			

כנר עמית כבוד: ארנולד קוביליאנסקי

נגנים אורחים: רומן קוט, קרן יער; קרן פנפיומן-זהבי, כלי הקשה; איריס גלברזון-הירש, צ'מבלו ועוגב

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל				
פרופ' רות ארנון*, יו"ר	שמשון ארד	עו"ד יאיר גרין*	ניסים לוי	פרופ' שמואל קבילי
יעקב אייזנר*	פרופ' שלמה בידרמן	אלן דה פריס	יאיר מנדלס	רו"ח רענן קופ
ד"ר חנן אלון	פרופ' אבי בן בסט*	רוברט דרייק	אמנון נדב	פרופ' אורי קרשון
יצחק אלרון*	פרופ' בני גיגר*	פרופ' משה הדני*	פרופ' מנחם פיש*	ברוך שלו*
				דב שפיר

הצוות האדמיניסטרטיבי		
מנהל כללי: בן ציון שירה	מנהלת שיווק: תמר אומנסקי	יועץ משפטי: עו"ד עמי פולמן
מנהל אדמיניסטרטיבי: מיכאל קונצביץ'	מכירות: דגן פדר	הנהלת חשבונות: שרית יצחקי
מפיק וספרן: מורן מגן	מנהל במה: ואלרי אקסיונוב	

מחלקת מוניים: 1-700-55-2000 | בימים א'-ה' 09:00-17:00

משרד התזמורת: רח' ההגנה 13, הגבעה הצרפתית, ירושלים | טל: 02-5020503 | פקס: 02-5020504
כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com | אימייל: info@jcamerata.com

התזמורת נתמכת על ידי: משרד התרבות והספורט | עיריית ירושלים, האגף לתרבות | קרן מרק ריץ' ומסתייעת בתורמים שונים.

עונה
30
2013
2014

על הגובה

רונן בורשבסקי מנצח
רובי יוז סופרן (בריטניה)
יניב ד'אור קונטרה טנור
מוקי זוהר אבוב

ירושלים / המינהל הקהילתי, הגבעה הצרפתית
יום ה', 21.11.13 בשעה 10:00 (קונצרט מיוחד עם תהליך העבודה)

תל אביב / מוזיאון תל אביב לאמנות
יום ו', 22.11.13 בשעה 13:00; מוצ"ש, 23.11.13 בשעה 20:00
יום א', 24.11.13 בשעה 20:30

כרמיאל / היכל התרבות
יום ג', 26.11.13 בשעה 20:30

כפר סבא / אודיטוריום ספיר
יום ד', 27.11.13 בשעה 20:30

ירושלים / אולם הנרי קראון
יום ה', 28.11.13 בשעה 20:00

רחובות / אולם ויקס במכון ויצמן למדע
מוצ"ש, 30.11.13 בשעה 20:30

אנטוניו ויואלדי (1741-1678)
"סטאבט מאטר דולורוסה" לקונטרה טנור
ולתזמורת כלי קשת רי"ז 621

פרנץ שוברט (1828-1797)
"סלבה רגינה" לסופרן ולתזמורת כלי קשת
בלה מז'ור אופ' 153, ד' 676

היינריך פון ביבר (1704-1644)
"קרב ב-10" ברה מז'ור

הפסקה

אנטוניו ויואלדי
קונצרטו לאבוב, לתזמורת כלי קשת
ולצ'מבלו בלה מינור רי"ז 463

יוסף ברדנשוילי (1948)
"שירי יין ואהבה" לסופרן, לקונטרה טנור
ולתזמורת (בכורה עולמית)

וולפגנג אמדאוס מוצרט (1791-1756)
"קבלו תודתי", אריה קונצרטית ק' 383

כתיבת התוכנית: בני הנדל עיצוב: חגית מימון

רון בורשבסקי/ מנצח

המנצח הישראלי רון בורשבסקי, המכהן זה כמה שנים כמשנה למנצח זובין מהטה בתזמורת הפילהרמונית הישראלית, משמש גם מרצה בכיר וראש המחלקה לניצוח מקהלות בבית הספר הגבוה למוסיקה על שם בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל אביב.

רון בורשבסקי הוא בעל

תואר אמן והיה תלמידם של הפרופסור נועם שריף והפרופסור מנדי רודן. כמו כן השתלם בווינה אצל המאסטרו הנס גראף. כזוכה המלגה ע"ש קוסביצקי, הוזמן להשתתף בקורס הניצוח היוקרתי של פסטיבל טנגלווד בארצות הברית עם התזמורת הסימפונית של בוסטון, תחת שרביטתם של המאסטרי סייגי אוזווה וברנרד הייטינק.

את הקריירה המקצועית פתח רון בזכייה בפרסים בינלאומיים בשתיים מתחרויות הניצוח החשובות בעולם: תחרות הניצוח "ניקולאי מלקו" בדנמרק ותחרות הניצוח של טוקיו, בה היה צעיר המשתתפים. מאז הוא מוזמן בקביעות לנצח על מרבית התזמורות בארץ, כמו גם על תזמורות בארצות הברית, באירופה וביפן. בין הסולנים שניגנו תחת שרביטו: הכנר-יוולן פנחס צוקרמן, הצ'לנית אמנדה פורסייט והבס-ברייטונים זיגפריד לאוקנר ואנדרה מוךש.

רון בורשבסקי הוא המנצח והמנהל המוסיקלי של המקהלה הישראלית ע"ש גארי ברתיני, של המקהלה הקאמרית של בית הספר למוסיקה בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל אביב ושל מקהלת האיחוד. במסגרת פרויקט "התזמורת הפילהרמונית הגרמנית-ישראלית", הוביל את התזמורת והמקהלה בסיוור קונצרטים ברחבי גרמניה והופיע, בין השאר, באולם Gewandhaus בלייפציג.

תקליטור של חברת "הרמוניה מונדי" ובו ביצוע של מקהלת אורטוריו בניצוח בורשבסקי, זכה בפרס הבינלאומי היוקרתי Grand Prix International: L'Orphée du prestige lyrique de l'Europe על שם שארל מונש, מטעם האקדמיה לאמנויות בפריס.

מוקי זוהר / אבוב

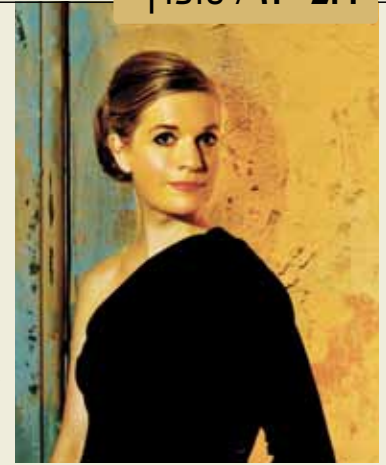
זה אחת עשרה שנה מוקי זוהר מכהן כאבובן הראשי של הקאמרטה הישראלית ירושלים ומופיע עמה כסולן. הוא נולד בתל אביב בשנת 1973 והחל ללמוד נגינת אבוב אצל סמדר שזר. את המשך לימודיו עשה ברוטרדם, שם למד אצל עמואל אבול (Abbühl).

את תוארו הראשון בביצוע

השלים באקדמיה למוסיקה "סווליןק" באמסטרדם בהדרכת יאן ספרונק. את לימודי התואר השני סיים באוניברסיטת מינסוטה שבארצות הברית, בהדרכת בזיל ריב. כמו כן השתלם אצל מוריס בורג, לוֹתֵר קוֹן, דאגלס בויד, קת'רין גרינבנק ואלן ווגל. זוהר זכה במלגות מטעם קרן התרבות אמריקה ישראל לאורך כל שנות לימודיו.

מוקי זוהר השתתף כסולן בפסטיבלים בישראל, באירופה ובארה"ב, בהם פסטיבל טנגלווד (1995), שם ניגן עם הסימפונית של בוסטון תחת שרביטו של סייגי אוזאוה. ב-1998 הופיע עם תזמורת אוניברסיטת מינסוטה וזכה שם במקום הראשון ב"תחרות הקונצ'רטו". גם עם הפילהרמונית הישראלית ניגן כסולן, תחת שרביטו של זובין מהטה. בין ההרכבים הקאמריים שעמם ניגן ניתן למנות את "טריו אָרָאטו" ואת "האנסמבל הישראלי החדש".

מוקי מנגן על אבוב שנקנה בסיוע קרן התרבות אמריקה ישראל.

בשנת 2009, השנה שבה סיימה רובי יוז את לימודיה בקולג' המלכותי למוסיקה בלונדון, קטפה הן את הפרס הראשון והן את פרס חביבת הקהל בתחרות השירה של פסטיבל הנדל הלונדוני. לפרס היוקרתי הזה קדמו מענק של ה-Royal Philharmonic Society (2006), פרס אקדמיית הקיץ של המוצרטיאום בזלצבורג (2005) ופרס תחרות ג'רלד מור (2002). לא מכבר הופיעה במדור "השמות החמים באופרה" של כתב העת הבריטי המקוון Opera Now.

את הקריירה האופראית שלה החלה רובי יוז בשנת 2009 בתאטרון און דר וין, בתפקיד רוג'רו בטנקרדי של רוסיני. מאז גילמה דמויות אופראיות מגוונות באופרה הלאומית האנגלית, בארלי אופרה קומפני, באופרת גרסינגטון, באופרה הסקוטית, באופרה של טולון, בתיאטרון שאנז אליזה, במזיקוןקרקשטאט של וינה, באופרת החורף של פוטסדאם, בפילהרמונית של ברמן ועוד ועוד.

רובי הייתה פורטונה בהכתרתה של פופאה, מינרבה בשונו של אוליסס ואאורידיצה באורפיאו, כולן של מונטוורדי, הגיבורה הראשית באטלנטה להנדל ומיכל באורטוריה שלו שאול, "היא" בהמלך ארתור של הנרי פרסל, הפסקל בפיגמליון של ראמו, רוז מוראן בתמונת רחוב של קורט וויל, סנדרניה בהבגידה המרומה של היידן, נרציסה בפילמון ובאוקיס מאת שארל גונו, ועוד. כמו כן שרה במתיאוס פסיון של באך.

רובי יוז הופיעה עם "האקדמיות למוסיקה עתיקה" של קיימברידג' וברלין, עם תזמורת הבארוק של שטוטגרט, תזמורת הקונצרטים של ה-BBC, הקאמרטה של מנצ'סטר, תזמורת הרדיו של מינכן, מוסיקאי הלובר, תזמורת עידן ההשכלה, תזמורת "פילהרמוניה" של לונדון, תזמורת RTÉ האירית והתזמורת הקאמרית של ציריך. בין המנצחים שהופיעה עמם: ברניוס, בירון, בומן, בויד, כריסטופרס, קאמינגס, גודווין, מינקובסקי, גייקובס, פיקט, הרווגה, שפרינג, וילדנר ויואסה. זו הופעתה השנייה עם הקאמרטה.

זמר הקונטרטה טנור יניב ד'אור נולד בישראל והוא בוגר האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ובית הספר למוסיקה ולמשחק גילדהול שבלונדון, בה הוא מבלה חלק ניכר מזמנו.

הרפרטואר שלו כולל תפקידים ראשיים רבים באופרות של הנדל: **אוטונה, אורלדנו, אדמטו, טולומאו, יוליוס**

קיסר במצרים, סרסה ורינלדו ובאורטוריות שלו **סוזנה ואסתר**, תפקיד אורפיאו באורפיאו ואאורידיצה מאת גלוק, מלינדו בהאמת בספק מאת ויואלדי, המכשפה בדידו ואניאס מאת פרסל ועוד.

יניב מרבה גם לגלם תפקידים ביצירות בנות ימינו: הברמן בבכורה העולמית של משמרת הלילה מאת ג'ון ברנן, ארטמיס באופרה פדרה מאת הגנס ורנר הנצה, הילד הפיסח בהילד חולם של גיל שוחט והרב אלבז בבכורה העולמית של מסע אל תום האלף מאת יוסף ברדנשווילי.

יניב ד'אור מופיע בבתי אופרה רבים: האופרה הישראלית, תיאטרון האופרה ברומא, אופרת בורדו בצרפת, אופרת גטבורג בשוודיה, אופרת אוסלו בנורבגיה, אופרות סנט גאלן וציריך בשוייץ, האופרה הלאומית של ליטא בוילניוס ותיאטרון ויסבאדן שבגרמניה. הוא מופיע בפסטיבלים, כגון פסטיבל ישראל בירושלים, פסטיבל אינסברוק באוסטריה, גרסינגטון באנגליה, פסטיבל לוצרן בשוייץ, פסטיבל הנדל בבריטניה ופסטיבלים בהאלה, גטינגן ופוטסדאם בגרמניה.

יניב ד'אור שר ברסיטלים לצד הפסנתרנים גרהאם ג'ונסון ואיאן ברנסייד והצ'מבלן והאורגניסט לורנס קאמינגס, באולמות כגון קרנגי הול בניו יורק וויגמור הול בלונדון. כמו כן הקים את אנסמבל נאיה עם נורה רול, יאיר דלל ואנדרס אריקסון. האנסמבל הופיע בארמון ורסאי בפריס ובפסטיבלים בשווייץ, בשבדיה, בגיאורגיה, בקרואטיה ובפסטיבל ישראל. עם האנסמבל הקליט ד'אור תקליטור מוסיקה יהודית עתיקה של יוצרים עלומי שם, לצד יצירות לתקסטים תנכיים מאת מונטוורדי, גרנדי, רוסי ואלכסנדר אוריה בוסקוביץ.

עמדה האם / עברית: בני הנדל

1. אם מַפֶּת יְגוֹן, דוֹאֶבֶת,
מוֹל הַצֶּלֶב בּוֹכָה נִצְבֶּת,
שָׁם תָּלוּ אֶת בְּנֵהּ.
2. אֶת לִבָּהּ הַמְתִּיפֶת,
לְהֵב הַכָּאֵב פּוֹלֵחַ,
יְסוּרֵי הֵם יְגוֹנָהּ.
3. מֵה נּוֹגֶה הִיא, מֵה סוֹבֶלֶת,
הַבְּרוּכָה, הָאֵם לְיֵלֶד
הָאֶחָד וְאֵין אַחֵר.
- מֵה סוֹבֶלֶת, מֵתְאַבֶּלֶת,
הַקְּדוּשָׁה אֶל מוֹל מְרֵאָהוּ,
שָׁל הַבֵּן הַמְתִּיֶסֶר.
4. מִי הָאִישׁ שֶׁלֹּא יִדְמַע,
עֵת אֵם זֹו יֵרָאֶה, יִשְׁמַע,
נִמְקָה בְּיַגוֹנָהּ?
5. מִי יוֹכֵל עֲמוּד בְּשִׁקֵּט
עֵת יִהְיֶה בָּהּ, בְּצַדִּיקָתָהּ,
מֵתְעַנֶּה בְּצַעַר בְּנֵהּ?
6. עֵת חֲטָאֵי עַמּוֹ כִּפֵּר הוּא,
רָאֲתָהּ אֵיךְ מְתִיֶסֶר הוּא.
בְּשׂוֹטִים הִלְקוּ אוֹתוֹ.
- רָאֲתָהּ בְּנֵהּ חַף מִפֶּשַׁע
מֵתְעַנֶּה וְחִסֵּר יִשְׁעָהּ,
עַד פְּרִחָהּ נְשִׁימָתוֹ.
7. אֵם, מְקוֹר הָאֲהָבָה
אֶת לְבִי מִלְּאֵי דְאֶבְיָהּ,
וְעִמְךָ אִזּוֹ אֶתְאַבֵּל.
8. צַרְפִּי לְבִי עַד כִּי יִצְלִיחַ
לְאַהֵב אֶת הַמְּשִׁיחַ,
כִּן אֲזַכֶּה בְּחֶסֶד אֶל.
9. אָמֵן

Stabat Mater

1. Stabat mater dolorosa
Juxta Crucem lacrimosa,
Dum pendebat Filius.
2. Cuius animam gementem,
Contristatam et dolentem
Pertransiuit gladius.
3. O quam tristis et afflicta
Fuit illa benedicta,
Mater Unigeniti!
Quae moerebat et dolebat,
Pia Mater, dum videbat
Nati poenas inclyti.
4. Quis est homo qui non fleret,
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio?
5. Quis non posset contristari
Christi Matrem contemplari
Dolentem cum Filio?
6. Pro peccatis suae gentis
Vidit Iesum in tormentis,
Et flagellis subditum.
Vidit suum dulcem Natum
Moriendo desolatum,
Dum emisit spiritum.
7. Eia, Mater, fons amoris
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam.
8. Fac, ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum
Ut sibi complaceam.
9. Amen.

את המזמור הפרנציסקאני מן המאה ה-13 הלחין ויואלדי ב-1711. את נימתה הטראגית מעניקים לגרסתו שני סולמות מינוריים אומרי תוגה, ורק פה ושם משולבת הבלחה מזורית, כגון בפרק האחרון, "אמן". ה"אמן" הוא גם הפרק היחיד המסומן "אלגרו" ביצירה המנוגנת ברובה הגדול אט. צבע הקול הגברי הגבוה או הנשי הנמוך מצטרף אל מונוטוניות המשקל השירי ומדגיש את האווירה הקלאוסטרופובית, השונה כל כך מן השובבות הוונציאנית, המזוהה עם "ארבע העונות", יצירת הדגל של "הכומר הגינני".

את משקל הפְּטֶרְמַטֶר החזרתי, העלול להלאות, הפך ויואלדי ליתרון: הוא בחר להלחין רק את עשרת בתי המזמור הראשונים והתאים מנגינה רק לבתים 1, 2, 3+4. את אותן מנגינות הדביק לבתים 5, 6, 7+8. לשני הבתים האחרונים ול"אמן" התאים מנגינות אחרות. כדי להבליט מילים חשובות בטקסט המושר, ויואלדי חוזר שוב ושוב על מילים מסוימות. גם המליסמות - שירת הברה אחת בצלילים רבים - משמשות להבלטה. במילה *gladius* (להב) בסוף הבית השני יש 26 סלסולים ולהב הכאב כאילו סובב והולך בליבה של האם.

כלי הקשת והקונטינואו הם פרטנר מתמיד לקול השר. נגינתם מזדהה עם סבלה של האם המתייסרת: בפתיחה הכינורות משמיעים בקונן שיר אשכבה. בפרק השני (ובחמישי) הם משמיעים פולסים חד־גוניים כצליל הלקאות ואת הפרק השביעי הכינורות פותחים בדקה שלמה של יבבות קצובות. מנגד, בפרק השמיני הליווי מצויר מעין שיר ערש.

כ-10 דקות

פולסים חד-גוניים, היכולים להתקבל כיפחות של בכי, סביב הרפליקה "אליין נקרא, בני חווה הגולים". וסביב המשפט "אליין נאנח, מתאבלים ודומעים" הכינורות נאנחים. עם זאת הנימה הכללית בשיר חגיגית ומשבחת ולא טראגית ומקוננת. נכון, כרומטיות במנגינה ודיסוננסים חריפים בליווי מאיירים את עמק הבכא, שבו המאמינים נאלצים לצעוד בטרם תבוא הגאולה, אך החזרה המשולשת על המילה "סלבה", "שלום", בסוף המזמור מקבלת לחן כה עורג, עד כי הסיום אינו נשמע כפרידה כואבת וחסרת תקווה, אלא כפרידה רומנטית של אהוב מאהובה העתידה לשוב ולפוגשו.

*יש המבטאים כדרך האיטלקים רגינה.

**ובר הלחין רק כמה משורות המזמור, במחזמר "אוויטה".

(הגרסה קרויה על כן "סלבה רגינה הגרמני") ורק חודש אחר כך הרגיש צורך לחזור לטקסט הלטיני, והפעם ייעד אותו למקהלה מעורבת בלא ליווי. עוד גרסת א-קפלה נולדה ב-1824, עשר שנים אחרי הגרסה הראשונה, הפעם לארבעה קולות גברים. בסתיו 1819 הלחין את הגרסה שנשמיע היום, גרסה לטינית לסופרן ולתזמורת כלי קשת.

המוסיקה של שוברט כאן היא במיטב המסורת הקלאסית. כינורות, ויולות, צ'לי וקונטרבסים מוליכים את הסופרן בנועם אל תחילת שירתה ואז מלווים אותה, שוב בנועם, בקטעים המתארים את מתיקות אָם ישו, את חמלתה ואת התקווה שהיא נוטעת. גם כאן, כמו אצל ויואלדי, הכינורות משמיעים

כמו "סטאבט מאטר", כך גם "סלבה רגינה" הוא מזמור שבמרכזו אם המשיח, אלא שאין הוא מכיל את תיאור סבלה. המזמור הזה פונה אליה בבקשת נחמה וישועה. גם המזמור הזה נולד בשלהי ימי הביניים ושפתו לטינית. הוא מושר בתפילות הערבית של הכנסייה הקתולית ברוב חודשי השנה, מחג השילוש הקדוש שאחרי חג השבועות הנוצרי ועד לפני חג המולד. עדות למרכזיותו הוא המספר הרב של לבושים מוסיקליים שזכה בהם, מלחנים גרגוריאניים בימי הביניים דרך לחנים אנגליים, הולנדיים וספרדיים בתקופת הרנסאנס. פלסטרנה הלחין אותו, דה פרה, הנדל ולולי, פרגולזי, היידן וסליירי ואחר כך - ליסט, פורה, יאנאצ'ק, פולנק, פֶרט ואנדרו לויז ובר**.

המזמור היה כנראה קרוב ללבו של פרנץ שוברט. לא פחות ממש גרסאות הוציא תחת ידו במעט שנותיו: את הגרסה הראשונה, לטנור ולתזמורת, הכין בשנת 1814, בהיותו בן 17. שנה אחר כך הלחין גרסה לסופרן ולתזמורת כלי קשת, ובהמשך הוסיף לה גם כלי נשיפה. בפברואר 1816 שם את התרגום הגרמני בפי מקהלה מעורבת בליווי אורגן

שלום המלכה / עברית: בני הנדל
שְלוֹם הַמְלָכָה, אָם הַרְחָמִים,
תִּינֵנוּ, מְתִיקֵנוּ, תִּקְנֵנוּ, שְלוֹם.
אֵלֶיךָ נִקְרָא, בְּנֵי תוֹהַ הַגּוֹלִים;
אֵלֶיךָ נִאֲנַח, מְתַאֲבָלִים וְדוֹמְעִים,
בְּעֵמֶק הַבְּכָא הַזֶּה.

נָא בְטִבְּךָ, מְגִינֵנוּ,
אֵת עֵינֶיךָ הַפְּנֵי אֵלֵינוּ;
וְאַחַר תֵּם גְּלוּתֵנוּ, הֲרָאֵי לָנוּ
אֵת יְשׁוּעָה, פְּרִי בְטִנְךָ.
עֵינֶיךָ הַפְּנֵי אֵלֵינוּ,
הוּ קְדוֹשָׁה, הוּ רְחוּמָה,
הוּ מְתוֹקָה: הַבְּתוּלָה מְרִיָּה.
שְלוֹם הַמְלָכָה, שְלוֹם הַמְלָכָה,
שְלוֹם!

Salve Regina

Salve, Regina, Mater misericordiae,
Vita, dulcedo, et spes nostra, salve.
Ad te clamamus exsules filii Evæ,
Ad te suspiramus, gementes et flentes
In hac lacrimarum valle.

Eia, ergo, advocata nostra,
Oculos ad nos converte;
Et post hoc exsilium ostende nobis
Iesum, fructum ventris tui,
Ad nos converte oculos tuos,
O clemens, o pia,
O dulcis Virgo Maria.
Salve, Regina, salve, Regina,
Salve!

בהאינך ל"קרב" של ביבר, הכל נשמע בסדר בתחילה. אך משמתחיל להתנגן הפרק השני, מבטים חשדניים מתגנבים אל ראש עמוד התוכנייה. מישהו התבלבל? אולי זהו אייבס של המאה העשרים? מתברר שלא: זהו ביבר של המאה השבע עשרה, והמוסיקה שלו פולי-טונאלית לעילא ולעילא.

היינריך אינגץ פרנץ פון ביבר נחשב לגדול הכנרים של תקופת הבארוק התיכונה. ה"פון" הוסף לשמו בשנת 1690 בידי לאפולד הראשון קיסר אוסטריה שהעריץ את נגינתו הווירטואוזית. ראשית הקריירה של ביבר הייתה בבוהמיה מולדתו, אך ב-1670 עקר למערב האימפריה האוסטרית ושם התפתח עוד, עד כי הגיע למשרת קפלימיסטר של תזמורת החצר של הארכיבישוף של זלצבורג.

שלוש שנים אחרי הגיעו לזלצבורג הלחין ביבר את היצירה המרתקת שנשמע, "הקרב ב-10". זוהי דוגמה מובהקת למוסיקה תוכניתית בארוקית. כמו "ארבע העונות" שיצר ויואלדי חמישים שנה אחר כך, גם "הקרב" מנסה לשרטט במוסיקה חוויות חיים, אך כמרומז בשם היצירה, אין בה השתקפויות של שינויי אקלים ונוף כביצירת הכנר האיטלקי, כי אם התכתשויות מלחמה ונאקות פצועים.

"מלחמת שלושים השנים" שהשתוללה במרכז אירופה בין השנים 1618-1648, נצרכה בתודעת בני דורה כטראומה איומה: היא הרסה עד היסוד חלקים נרחבים של מרכז אירופה, כילתה כשליש מאוכלוסיות הממלכות ורוששה את כלכלותיהן. אך בשנת 1673,

עשרים וחמש שנים אחרי תומה, התעמעם הכאב של ימי הצוקה כנראה די, כדי לאפשר לביבר לעצב יצירה קטנה זו כך, שאימי המלחמה יבוטאו בשובבות, בוירטואוזיות ואפילו בהומור.

הפרק הראשון הוא סונטה אנרגטית המציגה את הניסות המתכנסים. שני נושאים חוזרים פעמיים, כרבים מפרקי היצירה. בנוסף לחזרות דה קאפו, המנגינות עצמן בנויות פראזות חוזרות - פעם פיאנו ופעם פורטה - ובכך נוצר אפקט של הד. על מקצת התווים יש כוכביות המנחות את הקשתנים להכות על המיתרים בעץ קשתותיהם. יש אנסמבלים הבוחרים להוסיף לכך מכות כף יד על הכלי ורקיעות.

הפולי-טונליות והפולי-ריתמיות של **הפרק השני** מבטאות היטב את שם הפרק. ניסוח תת-הכותרת הוא "חבורה הוללת בני כל מיני מזגים*": ביבר ביקש לבטא הן את רב-לאומיותו של שדה הקטל והן את הלוך הרוח הבלתי שפוי של המתכנסים בו. לשם כך נטל שמונה לחנים שונים, ציכיים, סלובקיים וגרמניים, בשבעה סולמות שונים - רובם מזוריים ומיעוטם מינוריים - והשמיעם בהפרשי זמן ובהפרשי טמפו. כדי שנבין היטב את כוונתו, כתב בתחתית העמוד (בלטינית): "הדיסוננטיות שולטת בכל, כי זה נוהגם של שיכורים - לזעוק בערבוביה את מנגינותיהם".

אחרי **הפרק השלישי**, נגינת ביניים מז'ורית, קצרצרה, מהירה ומרנינת אוזן, **הפרק הרביעי** מגיע, "מרס" שמו. מרס הוא אל המלחמה הרומי והפרק מתאר את המפקד הצבאי

המתייצב לפני המחנה לארגנו. כינור סולו משמיע נגינה וירטואוזית והצ'לו (או הוויול) המלווה יוצר פעלול של הליכה בסך על ידי כך שדף נייר נתחב בין המיתרים, וכך, הקשה עליהם בקשת יוצרת מעין הלמויות של תוף צד.

הפרק החמישי, נגינת ביניים מהירה במשקל 3/4, בנוי גם הוא במתכונת פורטה-פיאנו-פורטה-פיאנו והוא משקף את הששון אלי קרב. לא כך **הפרק השישי**: כותרתו "אריה", הטמפו שלו איטי והוא מהורהר ושירת. לכל כלי יש תפקיד משלו, כאילו כל חייל נתון להרהוריו הוא. עם זה התפקידים מסתרגים הפעם באופן הרמוני.

הפרק השביעי, המהיר מאוד, מתאר את הקרב עצמו, ובו נגני כלי הקשת מסתערים על מיתריהם בשצף קצף. רק נגן הקונטרבס שב ומושך באצבעותיו מיתר ארוך וחנוק ומשמיע בכך מעין יריות רובים. הפרק קצר להפתיע, כאומר כי גם קרבות קצרים עלולים להסב סבל ואובדן. ארוך ממנו ונוגה הוא **הפרק האחרון**, אדג'ו. המלחין האמריקני בן זמננו, ג'ואל בלֶהֲנִיק, שערך את הפרטיטורה, מוסיף לכותרת של ביבר "קינת הפצועים" בין סוגריים את ההערה "אחד מהיבטי המלחמה הנוטים להישכח". הדור שלנו, המופתע לפגוש אוונגרדיות מוסיקלית במאה ה-17 אינו מופתע מנצחיות אווילות המלחמה.

*הביטוי הגרמני (Allerlei Humor), רומז גם למשמעות המודרנית של המילה "הומור", כי בשיכורים עסקינן.

קודם, קונצ'רטו לכסון, וכל שנותר לוויאלדי לעשות הוא לשכתבו למען האבובן הגרמני.

פרק הראשון, אלגרו, כלי הקשת והצ'מבלו פוצחים ב"ריטורנלו",* מנגינה אנרגטית, קצבית ובהירה, החוזרת אחר כך שוב ושוב בשינוי סולם בין מפגני הוירטואוזיות של הכלי הסולני. משמתחיל האבוב להתרונן, פעם בליווי כלי הקשת הגבוהים ופעם הנמוכים, הוא עושה זאת בשובבות ובעלז, אך פה ושם מוענקים לו גם מעברים נוגים, המושגים על ידי אקורדים קודרים של כלי הקשת. סינקופות, משיכות צליל ופסקאות טרמולו, וסטקאטו מאטים את מרוצת האבוב מעט, אך זו אינה פוסקת מלהיות שמחה.

פרק האמצעי, לרגו, האבוב שר קנטילנה** לירית ומהורהרת על רקע "הלמות לב" או "הליכה" אטית של האנסמבל המלווה, ההופך בפרק הזה כל-כולו למעין באסו קונטינואו.

הפרק המסיים, אלגרו גם הוא, כתוב במינור, אף כי היינו מצפים לחזרה לסולמו של הפרק הראשון. גם הפרק הזה דורש מן האבובן מהירויות אצבוע רבות אתגר, אך גם לאנסמבל פסקאות מעניינות בפרק הזה: כלי הקשת והצ'מבלו משמיעים בתחילת הפרק ובסיומו פוגות קטנות ומענגות, המהוות חתימה אופיינית כל כך לעידן שאליו שייך ויואלדי - הבארוק בשיאו.

יתומות, ששמותיהן לא הגיעו אל תודעתנו. בהסברו הוא מציין כי תחכום הקונצ'רטי לאבוב של ויואלדי גדול בהרבה מזה של בני זמנו אלבינוני ומרצ'לו. קליין מייחס עובדה זו לביטחון שהיה לוויאלדי כי נגניתיו יוכלו לעמוד בכבוד באתגרים הביצועיים שהעז להציב לפניו. "המסקנה מתבקשת", אומר קליין, "כי בנות האוספדלה הגיעו למקצועיות מופלגת כל כך, עד כי העולם נאלץ לחכות מאה שנה עד שנגנים אחרים יגיעו להישגיהן."

את הקונצ'רטו שלפנינו הלחין ויואלדי לא בשביל בנות האוספדלה, אלא בעבור אבובן תזמורת החצר של נסיכות דרזדן, בשעה שזה נלווה אל נסיכו לביקור בוונציה ב-1715. ייתכן שהקונצ'רטו קיבל את עיצובו עוד

כשרונו של אנטוניו ויואלדי הקנה לו מעריצים לא רק בחוגי הכנסייה והמוסיקה שמהם היה חלק, אלא גם בקרב מלכים ושועים: לואי החמישה-עשר מלך צרפת היה מוכן להאזין לארבע העונות שלו בכל עת, ועל קרל השישי, קיסר האימפריה הגרמנית רומית הקדושה, מסופר כי שוחח עם ויואלדי בשבועיים של שהותם בצוותא בעיר האיטלקית טרייסט הרבה יותר ממה שהרשה לעצמו לשוחח עם שריו לאורך שנתיים. כיוון שלמרוכלתו של ויואלדי היו דורשים בעלי יכולת לשלם, הירבה לכתוב, וכיוון שהירבה לכתוב, הגיע שמעו למרחוק והזמנות נוספות זרמו אליו: מעל 400 קונצ'רטי הלחין, רק כמחצית מהם לכלי שבו ניגן בעצמו ובוירטואוזיות רבה - הכינור. מפורסמת עקיצתו המרושעת של איגור סטרווינסקי, כי ויואלדי הלחין קונצ'רטו אחד והעתיק אותו 500 פעמים. המאזין בקשב ליצירות ויואלדי ימיה לשלוח את ההלצה סרת הטעם של בעל "ציפור האש" אל הסל.

האבוב היה בזמן ויואלדי כלי צעיר, ובכל זאת כתב לו "הכומר הג'ינג'י" יותר מתריסר קונצ'רטי. למעשה המספר קרוב יותר ל-20, אך לא לגבי כולם הוכח מעבר לכל ספק כי ויואלדי הוא המחבר. אשר לטיב הקונצ'רטי, מתברר כי כמו בתחומים אחרים של יצירתו, נעזר ויואלדי מאוד בנגניות שעמן עבד ועליהן ניצח במשך שנים - חוסות בית היתומים הוונציאני "Ospedale della Pietà". האבובן הנודע אלכס קליין הוציא לפני 20 שנה תקליטור ובו שמונה מן הקונצ'רטי לאבוב של ויואלדי והחליט כי יקדישו בהערכה לאותן

* בית חוזר (באיטלקית *ritornale* = לשוב).

** קטע מושר או מנוגן הזורם ברצף.

אלון ראובן

אסתי רופא

גיימס אדוארדס

אבנר בירון

שו צונג

אירה ברטמן

מציאות וחלום

אבנר בירון מנצח
גיימס אדוארדס טנור (בריטניה)
אסתי רופא חליל
אלון ראובן קרן יער
דברי פתיחה: הפסיכולוג ד"ר **שאול נבון**

- **ויואלדי** קונצ'רטו לחליל בסול מינור ("הלילה") אופ' 10 מס' 2 רי"ו 439
- **בריטן** סרנדה לטנור, לקרן יער ולכלי קשת אופ' 31
- **דביסי-שנברג** "אחר הצהריים של פאון"
- **היידן** סימפוניה מס' 8 "הערב" בסול מז'ור

רחובות: אולם ויקס במכון ויצמן

יום ב', 6.1.14 בשעה 20:30

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ג', 7.1.14 בשעה 20:00

גני תקווה: מרכז הבמה

יום ד', 8.1.14 בשעה 20:30

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

יום ו', 10.1.14 בשעה 13:00; מוצ"ש, 11.1.14 בשעה 20:00

יום א', 12.1.14 בשעה 20:30

שמחה אלוהית

שו צונג מנצח ופסנתר (סין)
אירה ברטמן סופרן (ישראל)

- **מוצרט** קונצ'רטו לפסנתר מס' 9 במי במול מז'ור ק' 271
- **מאהלר** משירי שוליה נודד (שירים 3 ו-4)
- **מאהלר** סימפוניה מס' 4 בסול מז'ור בעיבוד לתזמורת קאמרית

אשדוד: היכל התרבות

יום ד', 11.12.13 בשעה 20:30

ירושלים: אולם הנרי קראון

יום ה', 12.12.13 בשעה 20:00

תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות

מוצ"ש, 14.12.13 בשעה 20:00

פתח תקוה: היכל התרבות

יום א', 15.12.13 בשעה 20:00

אשקלון: היכל התרבות

יום ב', 16.12.13 בשעה 20:00

יוסף ברדנשוילי, יליד גיאורגיה שבקווקז, קיבל דוקטורט באקדמיה למוסיקה של טביליסי ב-1976, בטרם החל להלחין, לחנך ולנהל. עד עלייתו ב-1995 לימד באקדמיה בטביליסי, עמד בראש מוסדות מוסיקה, כיהן כסגן שר התרבות במחוז והפיק פסטיבלים בינלאומיים. כיום הוא נמנה עם סגל בית הספר הגבוה למוסיקה בוכמן-מהטה באוניברסיטת תל-אביב. יוסף ברדנשוילי הלחין כ-100 יצירות, ובהן ארבע אופרות, שהאחרונה בהן, "מסע אל תום האלף", הוזמנה על ידי האופרה הישראלית ובוצעה בה לציון 20 שנה לייסודה. עוד בין יצירותיו: סימפוניות, קונצ'רטי, מוסיקה קאמרית וקולית, יצירות לכלי סולו, מוסיקה למחול, לבימה ולכ-40 סרטי קולנוע. מיטב התזמורות בישראל ביצעו את יצירותיו, ובהן הפילהרמונית הישראלית בניצוח מהטה. מחוץ לישראל הושמעו יצירותיו באיטליה, אנגליה, ארצות הברית, גרמניה, ספרד, צרפת, קנדה ורוסיה וניצחו על ביצועיהן ואלרי גרגייב, גאבור הולרונג, שלמה מינץ, וכטנג קחיזדה, ליאור שמבדל ואחרים. ברדנשוילי זכה ביותר מתריסר פרסים בגיאורגיה ובישראל.

דברי המלחין על יצירתו

על פי הבנתי, בני אדם שותים יין משתי סיבות מנוגדות: הנוגים והבודדים שותים כדי לשכוח, והשמחים והמצליחים - כדי לחגוג את מנעמי החיים. במחזור השירים שירי יין ואהבה אנו פוגשים את שני המצבים הרגשיים המקוטבים הללו - אינסופיות הבדידות ושיכרון האהבה.

ניגשתי להלחנה בידיעה כי אני מתחבר אל אמני הרוח והמילה מן הדגולים שידע העולם: המשוררת ספפו היווניה, בת המאה השביעית לפני הספירה, עומר כיאם הפרסי, בן המאה האחת-עשרה לספירה, שלמה אבן גבירול שלנו, גם הוא בן המאה האחת-עשרה לספירה ופדריקו גרסיה לורקה הספרדי, בן המאה העשרים.

צורת המחזור דומה למקאם הערבי, הדסטגה הפרסי, המוגם האזרבייג'י והראגה ההודית, המלבישים שירי משוררים במוסיקה כלית וקולית. יש ביצירה שילוב בין סגנונות הבארוק, הקלאסיקה, הזמר העברי והמוסיקה המזרחית. הפרק הרביעי הוא מעין "דרמה פּר מוסיקה", הסוגה שקדמה לאופרה. בתרבויות המזרח יצירה אחת כזאת עשויה להימשך גם ארבע שעות, אבל הנוהג המערבי הוא להסתפק בזמן מועט מזה. כמובן, לכל דבריו עד כה נוספת שאיפתי להזמין כל אחת ואחד בקהל לחשוב על הדרך והזמן שעברנו ושנעבור בחיינו.

על המשוררים

ספּפּו (לערך 630 לפנה"ס עד 570 לפנה"ס) הייתה משוררת לירית מן האי לסבוס, אז מרכז תרבותי חשוב של יוון הקדומה. שירתה נודעה ברחבי העולם היווני, אך כיוון שחלק ניכר משירי האהבה שכתבה מוקדשים לנשים, נחשבה לסבית ובימי הביניים הוחרמה יצירתה על ידי הכנסייה. לכן הוזנחו כתביה ולא הועתקו. מקורפוס שיריה שרדו במלואם רק שיר בן 28 שורות ושיר בן 16 שורות, והשאר - פרגמנטים.

רבי שלמה אבן גבירול (1021-1058) היה משורר ופילוסוף יהודי בתור הזהב של יהדות ספרד. הוא נולד במלגה, חי בסרגוסה ובגרנדה ונפטר בוולנסיה. הוא לקה בתחלואים, ורבים משיריו עוסקים בייסוריו. כדרך משוררים בתקופתו מצא לו פטרון, יקותיאל אבן חסן שמו, ובמות פטרונו נשא עליו קינות.

עומר כיאם (1048-1131) היה מתמטיקאי, אסטרונום, פילוסוף ומשורר בשרשרת גדולי השירה הפרסית הקלאסית, ובהם חאפז, סעדי, פּרדוסי, בבה-טהר, טבריזי וג'לאל א-דין רומי. במערב נודעו "מרובעים" של כיאם לראשונה בשנת 1859, בזכות תרגום המשורר האנגלי אדוורד פיצג'רלד. שורשי המרובעים נעוצים בשירה העממית הפרסית, אך כיאם גיבש את הצורה השירית ומילא את הטורים תוכן דחוס ומפתיע, כשירי היקון. שיריו עוררו התנגדות על רקע דתי, ולכן התפתחה מסורת של העתקות חשאיות.

פדריקו גרסיה לורקה (1898-1936) היה אינטלקטואל ספרדי, משורר, מחזאי, צייר, פסנתרן ומלחין. עיקר פרסומו כמשורר בא לו בזכות "רומנסרו צועני" (1928), "שירת הקנטה חונדן" (1931) ו"קינה על איגנסיו סנצ'ס מחיאס" (1935). שיריו מתאפיינים באווירה קדורנית ובמקצב נפלא. ב-16 באוגוסט 1936 נרצח לורקה בידי כיתת יורים של אנשי הימין הפשיסטי, בשל היותו הומוסקסואל וקומוניסט, ומקום קבורתו לא נודע. מאז רציחתו ועד תום שלטון פרנקו (1975) נאסר להזכיר את שמו. כיום לורקה מוכר כאחד האמנים הגדולים של ספרד המודרנית.

1. ספפו

עברית: שמעון בוזגלו
 אָרוֹס טִלְטֵל אֶת לְבִי
 כְּמוֹ רוּחַ מִתְנַפֵּלֶת
 עַל אֲלוֹנִים בְּהָר.

2. שלמה אבן גבירול

יְדִידִי, נְהַלְנִי עַל גִּפְנִים
 וְהִשְׁקֵנִי וְאַמְצָא שְׂשׁוֹנִים,
 וְכוֹסוֹת אֶהְבֶּתְךָ יִדְבְּקוּן בִּי,
 וְאוּלִי אֲזוּ יְנוֹסוּן הַיְגוֹנִים.
 וְאִם תִּשְׁתֶּה בְּאֶהְבֶּתִי שְׂמוֹנָה,
 אֲנִי אֲשֶׁתֶּה בְּאֶהְבֶּתְךָ שְׂמוֹנִים.

3. פדריקו גרסיה לורקה

עברית: רנה ליטוין
 הַלִּילָה יֵרֵד מְאֹחֵר
 כְּדִי שְׂאֵת לֹא תְבוֹאִי,
 וְגַם אֲנִי לֹא אוֹכֵל.
 אֲבָל אֲנִי אֲבוֹא,
 גַּם אִם שְׂמֵשׁ-עֵקֶרְב תִּצְרַב אֶת לְחַיִּי.
 אֲבָל אֶת תְּבוֹאִי,
 בְּלִשׁוֹן חֲרוּכָה בְּמִי-גִשְׁם מְלוּחִים.
 הַיּוֹם יַעֲלֶה מְאֹחֵר
 כְּדִי שְׂאֵת לֹא תְבוֹאִי,
 וְגַם אֲנִי לֹא אוֹכֵל.
 אֲבָל אֲנִי אֲבוֹא,
 מִשְׁלִיךְ לְקִרְפֵּד אֶת נִצְנֵי הַנְּשׁוּף.
 אֲבָל אֶת תְּבוֹאִי,
 בְּבִיבִים עֲכוּרִים בַּמְבוּךְ הַחֲשׁוּף.
 לֹא הַלִּילָה, לֹא הַיּוֹם,
 לֹא יוֹרְדִים, לֹא עוֹלָם,
 כְּדִי שִׁבְגְלִלְךָ אֲמוֹת
 וְאֶת בְּגִלְלִי.

4. ספפו

עברית: שמעון בוזגלו
 הוּא נִרְאָה לִי שְׁוֶה לְאֵלִים,
 הַגֶּבֶר הַהוּא הַיּוֹשֵׁב מִמּוֹלֶךְ
 וּמִקְשִׁיב מִקְרוֹב לְקוֹלֶךְ הַמֵּתוּק
 וְלִצְחֻקֶךָ הַמְקֹסִים.
 בְּחַיִּי, זֶה מִקְפִּיץ אֶת הַלֵּב בְּחֹזֵי.
 הָרִי כְּשֶׁאֲנִי מִבִּיטָה בְּךָ לְרַגַע,
 אֲנִי יְכוּלָה לְדַבֵּר עוֹד;
 לְשׁוֹנֵי מִתְנַפֵּצֶת בְּשִׁקְטִי,
 אֲשֶׁר דְּקִיקָה מִיַּד זֹחֶלֶת
 מִתַּחַת לְעוֹרִי,
 עֵינַי אֵינֶן רוֹאוֹת דְּבָר,
 אֲזַנִּי מִזְמוֹמּוֹת,
 זַעַה קְרָה נִגְרַת מִמּוֹנִי,
 צְמִרְמִרַת אוֹחֶזֶת אוֹתִי,
 אֲנִי יִרְקָה מֵעֶשֶׂב,
 נִרְאָה שְׁעוֹד קֶצֶת וְאַמוֹת.
 "וּבִכְנוּת, אֲנִי רוֹצֶה לְמוֹת"
 הִיא מִרְרָה בְּבִכִּי,
 וּכְשֶׁעֲזָבָה אוֹתִי הוֹסִיפָה:
 "אֵי, סִפְפוּ, אֵיךְ אֲנַחְנוּ סוֹבְלוֹת.
 בְּחַיִּי, אֲנִי נִפְרֶדֶת מִמֶּךָ
 כִּי אֵין לִי שׁוֹם בְּרָרָה."
 "לְכִי לְשִׁלוֹם וְזַכְרִי אוֹתִי."

5. פדריקו גרסיה לורקה

עברית: רנה ליטוין
 הוּ, קוֹל אֶפֶל שֶׁל אֶהְבָּה נִסְתַּרְתָּ!
 בְּכִי שֶׁה גְזוּזוּ, מְרִסָּה נוֹבַעַת!
 הוּ, מַחַט מְרָה, קַמְלִיָּה מְטַבַּעַת!
 הוּ, נִהַר לְלֹא יָם, קְרִיָּה לֹא מְבַצְרַת!
 הוּ, לִילָה עֲצוּם שֶׁקִּלְסְתֵּרוּ קְבוּעַ,
 עֲצִבוֹת לְלֹא גְבוּל כְּהָר תִּרְקִיעַ!
 הוּ, כְּלָב בְּלִבְבָךְ, קוֹל לֹא מִנִּיחַ,
 דְּמָמָה לְלֹא גְבוּל, שׁוֹשֵׁן פְּתוּחַ!

סוּר מֵעֲלִי, קוֹל מְלֵהֵט שֶׁל קְרַח,
 אֵל תֵּאֲבֵד אוֹתִי בְּסִבָּה עֲשׂוּבָת,
 שֶׁם לְלֹא פְרִי גוֹנְחִים בִּשְׂר וְרִקִיעַ.

הַנַּח לְשִׁנְהַב גְּלִגְלֶתִי הַקְּשִׁיחַ,
 רַחֵם עָלַי, כְּאֲבִי הַרְגִיעַ!
 כִּי אֶהְבֶּה אֲנִי, אֲנִי הַטְּבַע!

6. פדריקו גרסיה לורקה

עברית: רנה ליטוין
 לֹא בְּקִשְׁתִּי כְּלוּם: רַק יָד בְּקִשְׁתִּי,
 יָד אַחַת פְּצוּעָה, לֹו אֶפְשֵׁר הִיָּה.
 לֹא בְּקִשְׁתִּי כְּלוּם: רַק יָד בְּקִשְׁתִּי,
 וְלוּ גַם אֶלְף לֵילוֹת לֹא אֲדַע שְׁנָה.
 תִּהְיֶה לִי חִבְצֻלֶת חֲנוּרַת שֶׁל סִיד,
 תִּהְיֶה לִי יוֹנָה הַקְּשׁוּרָה אֵל לְבִי,
 תִּהְיֶה לִי מִלְאָךְ מִגּוֹן,
 שְׁבָלִיל הַפְּטִירָה שְׁלִי
 יַחֲסֵם בְּעַד הַלְּבָנָה אֶת דְּרָכָה אֵלַי.
 לֹא בְּקִשְׁתִּי כְּלוּם: רַק אֶת הַיָּד הַזֹּו,
 בְּשִׁבִיל שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה
 וְהַסְדִּין שֶׁל גְּסִיסֶתִי.
 לֹא בְּקִשְׁתִּי כְּלוּם: רַק אֶת הַיָּד הַזֹּו,
 שֶׁתִּהְיֶה לִי כְּנֶף לְמוֹתִי שְׁלִי.

7. Omar Khayyam

Alas, that spring should vanish
 with the rose,
 That youth's sweet-scented
 manuscript should close.
 Drink! for you know not
 whence you came, nor why:
 Drink! for you know not
 why you go, nor where.

וולפגנג אמדאוס מוצרט (1756-1791)

כ-4 דקות

"קבלו תודתי" אריה קונצרטית ק' 383

קבלו תודתי

אריה של וולפגנג אמדאוס מוצרט,
ק' 383
המחבר לא ידוע. עברית: בני הנדל

קִבְּלוּ תוֹדוֹתַי, נְדִיבִים יְקָרִים!
הִיא יוֹצֵאת מִלְּבִי, לוֹהֶטֶת, עֵזָה.
לְהוֹדוֹת בְּקוֹל רֶם נִתֵּן לְגַבְרִים,
אֶךְ אֲנִי - רַק אִשָּׁה - אֵינִי מְעֵזָה.

עַם זֹאת, הָאֲמִינוּ, עַד סוֹף כָּל יָמַי
אֶשָּׂא חֶסְדְּכֶם, אֶזְכֹּר כָּל הַטוֹב;
לֹא כָּאֵן עִמָּכֶם נִשְׁאַרְתִּי, אֲזִי
שִׁאֲפְתִי לְזִכּוֹת בְּהֶם שׁוֹב וְעוֹד שׁוֹב.

יְדוּעַ הֲלֹא עוֹד מִימֵי בְּרֵאשִׁית:
גּוֹרֵל הָאֲמֵן הוּא לְנִדָּד, זֹאת דָּתוֹ,
וְזֶה גַם דֵּינִי: לְבִי כִּהָ הַחֲלִיט
לְנִטֵּשׁ חֵיק עִירוֹ וּמוֹלְדוֹתוֹ.

אֶעֱנֶה-נָא אֶפּוֹא לְצִוּוֹ גּוֹרְלִי,
אֲבָל, בְּכָל זֹאת, זֹאת אֲבִטִּיחְכֶם:
גַּם אִם לְמָרְחָק יוֹבִילְנִי שְׁבִילִי,
לְבִי לְעוֹלָם יִשָּׂא עִמָּכֶם.

Nehmt meinen Dank

Aria by Wolfgang Amadeus Mozart
K. 383
Author unknown

Nehmt meinen Dank, ihr holden Gönner!
So feurig, als mein Herz ihn spricht,
Euch laut zu sagen, können Männer,
Ich, nur ein Weib, vermag es nicht.

Doch glaubt, ich werd' in meinem Leben
Niemals vergessen eure Huld;
Bleib' ich, so wäre mein Bestreben,
Sie zu verdienen, doch Geduld!

Von Anbeginn war stetes Wandern
Der Musen und der Künstler Los;
Mir geht es so wie allen Andern,
Fort aus des Vaterlandes Schoss.

Seh' ich mich von dem Schicksal leiten.
Doch glaubt es mir, in jedem Reich,
Wohin ich geh', zu allen Zeiten,
Bleibt immerdar mein Herz bei Euch.

8. עומר כיאם

עברית: זאב ז'בוטינסקי
על פי תרגומו של אדוורד פיצג'רלד
כִּינּוֹן שֶׁכָּל מַה שֶּׁקִּים כָּרָגַע,
בוֹרַח אֶל תְּהוֹם וְנִעְלַם,
כָּל הַקִּים בְּעֵצָם הוּא אֵינְנוּ,
וְהָאֵינְנוּ הוּא זֶה שֶׁקִּים.

9. Omar Khayyam

The wine-cup is
a wistful magic glass,
Wherein all day old faces
smile and pass,
Dead lips press ours
upon its scented brim,
Old voices whisper
many a sweet 'alas!'

10. עומר כיאם

עברית: זאב ז'בוטינסקי
על פי תרגומו של אדוורד פיצג'רלד
שֶׁגִּעוֹן יוֹם זֶה וְחָבַל יוֹם מָחָר -
כָּלֵם בְּנֵי אֶתְמֹל, נִינֵי עֶבֶר!
נִשְׁתָּ! לֹא נִדַע מֵאֵן וְלִמָּה בָּאנוּ
וְאֵן נֵלֵךְ מִפֶּה - נִשְׁתָּ, אֵין דְּבָר!

11. ספפו

עברית: שמעון בוזגלו
הַגִּיחַ יָרַח וְעֵמוֹ הַפְּלִיאָדוֹת.
חֲצוֹת הַלַּיִל,
הַזְּמַן עוֹבֵר,
אֲנִי שׁוֹכֶכֶת לְבָדִי.

Aspiring Higher

Ronen Borshevsky conductor
Ruby Hughes soprano (UK)
Yaniv D'Or countertenor
Muki Zohar oboe

- **Antonio Vivaldi** (1678-1741)
"Stabat Mater Dolorosa"
for counter tenor and strings RV 621
 - **Franz Schubert** (1797-1828)
"Salve Regina" for soprano and strings
in A Major op. 153 D. 676
 - **Heinrich von Biber** (1644-1704)
"Battalia à 10" in D Major
- Intermission
- **Antonio Vivaldi**
Concerto for oboe, strings and harpsichord
in A minor RV 461
 - **Joseph Bardanashvili** (1948)
Songs of Wine and Love for soprano,
countertenor and orchestra
(World Premiere)
 - **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-1791)
Concert Aria "Nehmt meinen Dank"
(Accept my Gratitude) KV 383

SEASON
30
2013
2014

Tel Aviv / Tel Aviv Museum of Art
Friday, November 22 2013 at 13:00
Saturday, November 23 2013 at 20:00
Sunday, November 24 2013 at 20:30

Karmiel / Performing Arts Center
Tuesday, November 26 2013 at 20:30

Kfar Saba / Kiryat Sapir Auditorium
Wednesday, November 27 2013 at 20:30

Jerusalem / Henry Crown Hall
Tuesday, November 26 2013 at 20:00

Rehovot / Wix Auditorium Weizmann Institute
Saturday, November 30 2013 at 20:30

Program Notes: Benny Hendel **Design:** Hagit Maimon

The Israel Camerata Jerusalem

Music Director and Founder: **Avner Biron**

Advisor: **Josef Bardanashvili**

The musicians						*principal player **assistant principal
1st Violin Matan Dagan* Natalie Sher* Carmela Leiman** Michael Boyaner Pavel Galaganov Sophia Kirsanova Roman Yusupov	2nd Violin Étienne Meneri* Eduard Reznik* Michael Kontsevich Zina Levin Keren Lipker	Viola Michael Plaskov* Doron Alperin Boris Rimmer Andrei Shapelnikov	Cello Yefim Eisenstadt* Marina Katz* Zvi Orleansky* Alexander Sinelnikov** Bass Dmitri Rozenzweig* Genadi Litvin	Flute Esti Rofé* Oboe Muki Zohar* Ori Meiraz	Bassoon Mauricio Paez* Kristijonas Grigas French Horn Alon Reuven*	

Honorary fellow violonist: Arnold Kobiliansky

Guest musicians: Roman Kott, horn; Karen Phenpimon–Zehavi, percussion; Iris Globerson–Hirsch, harpsichord and organ

Board of Directors and Members of Association					*Member of the board
Prof. Ruth Arnon*, Chairman Jacob Aizner* Dr. Hanan Alon Shimshon Arad	Prof. Avi Ben Basat* Prof. Shlomo Biderman Prof. Shmuel Cabilly Robert Drake	Izaak Elron* Prof. Menachem Fisch* Prof. Benny Geiger* Yair Green*	Prof. Moshe Hadani* Prof. Uri Karshon Raanan Kop, CPA Nissim Levy	Yair Mendels Amnon Nadav Dov Shafir Baruch Shalev* Ilan de Vries	

Administration

General Manager: Ben–Zion Shira

Administrative Manager: Michael Kontsevich

Producer and Librarian: Moran Magen

Marketing Manager: Tamar Umansky

Sales: Dagan Feder

Stage Manager: Valery Aksyonov

Legal Advisor: Adv. Ami Folman

Accountant: Sarit Yitshaki

Office: 13 HaHagana St. (HaGiv'a HaTsarfati) Jerusalem | Tel: +972-2-5020503 Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com | Email: info@jcamerata.com

The Orchestra is supported by: The Ministry of Culture and Sport | The Municipality of Jerusalem
The Marc Rich Foundation | and by the generous support of various donors.

SEASON
30
2013
2014

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

ASPIRING HIGHER